Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932).
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΡΙΜΗΝΙΑΝ ΤΟΥ 1943, δραχμαὶ 2.000. Συνδρομαὶ ἐτήσιαι καὶ ἑξάμηνοι ἀπαράδεκτοι. — Τὸ φύλλον δρ. 150.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ (ταχυδρομικαὶ ἐπιταγαί, τσὲκ κτλ.) ἀνωνύμως: «Πρὸς τὸ περιοδικὸν Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ, ὁδὸς Εὐριπίδου, 42 — Ἀθήνας».

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ (1879-1941)
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Ἰανουαρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱονδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 5ος | *Ἀθῆναι, 13 Φεβρουαρίου 1943* | *Ἔτος 65ον—Ἀριθ. 7*

ΑΝΤΕΚΙΡΤΑ

Μυθιστόρημα ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ.— Μετάφραση ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ ΤΕΛΛΟΥ. — Διασκευὴ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ.—Εἰκόνες Λ. ΜΠΕΝΕΤΤ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἐκεῖνο, βλέπετε, ποὺ δὲν ἤξεραν, οὔτε μποροῦσαν ποτὲ νὰ φαντασθοῦν, ἦταν πὼς ἕν' ἀπὸ τὰ ταχυδρομικά τους περιστέρια εἶχε ἀφήσει ἕνα σπουδαῖο γράμμα στὰ χέρια παλιανθρώπων, ποὺ ἀφοῦ κατόρθωσαν νὰ τὸ ἀποκρυπτογραφήσουν, τὸ παρουσίασαν στὴν Ἀστυνομία. Κι' αὐτὸ ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν Ματθία Σάντορφ καὶ τοὺς φίλους του μπροστὰ σ' ἕνα εἰδικὸ δικαστήριο, στρατοδικεῖο, ποὺ θὰ τοὺς ἐδίκαζε σύμφωνα μὲ τὸν στρατιωτικὸ ποινικὸ κώδικα. Μαζί τους θὰ δικαζόταν κι' ὁ προδότης Σαρκανό. Μ' αὐτὸς δὲν φοβόταν καὶ νὰ καταδικασθῇ; εὔκολα θὰ μποροῦσε νὰποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του.

Ὁ λόγος ποὺ ἡ ἀστυνομία τῆς Τεργέστης ἐνεργοῦσε σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση μὲ τόση μυστικότητα, ἦταν ἡ ἐλπίδα νὰνακαλυφθοῦν καὶ νὰ συλληφθοῦν κι' οἱ συνένοχοι, ποὺ θάμεναν βέβαια σὲ διάφορες πόλεις τοῦ βασιλείου (ὅπως ὁ ἄγνωστος ποὺ εἶχε στείλει τὸ κρυπτογράφημα). Ἀλλὰ ἡ ἐλπίδα αὐτὴ διαψεύσθηκε. Γιατὶ τὸ σύνθημα δὲν εἶχ' ἐξαπολυθεῖ ἀπὸ τὴν Τεργέστη, τὸ κίνημα δὲν εἶχε ἐκραγεῖ, καὶ σὲ καμμιὰ ἄλλη πόλη ἡ ἀστυνομία δὲν μπόρεσε νὰνακαλύψῃ συνωμότες.

Ὡστόσο αὐτὲς οἱ ἐνέργειες χρειάσθηκαν κάμποσες ἡμέρες, κι' ἔτσι μόνο στὶς 20 Ἰουνίου ἄρχισε ἡ προανάκρισή μὲ τὴν ἐξέταση τῶν κατηγορουμένων. Λὲν τοὺς ἔφεραν κἂν σὲ ἀντιπαράσταση· μόνο μπροστὰ στοὺς δικαστές τους θὰ ξαναβρίσκουνταν ὅλοι μαζί. Καὶ στὶς 25 Ἰουνίου, τὸ εἰδικὸ δικαστήριο συνῆλθε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς κάτω αἴθουσες τοῦ φρουρίου, κι' ἀπὸ τὰ κελλιά τους οἱ συνωμότες ὁδηγήθηκαν ἐκεῖ.

«Ἡ ὅμαξα ξεκίνησε πάλι μὲ καλπασμό».
(Σελ. 44, στ. γ').

Ἡ συνεδρίαση ἄρχισε στὶς ἑννιὰ τὸ πρωΐ. Μ' ἕνα νεῦμα, τόσο ὁ Ζάθμαρ ὅσο κι' ὁ Μπάθορυ, ἔδειξαν στὸν Σάντορφ πὼς σ' αὐτὸν ἀνάθεταν νὰ μιλήσῃ κι' ἐκ μέρους τους. Κανένας ἀπὸ τοὺς τρεῖς δὲν ἐδέχθηκε διορισμὸ συνηγόρου. Ἀφοῦ, στὴν ἀρχή, ἐξακριβώθηκε ἡ ταυτότης τῶν κατηγορουμένων, ὁ Ματθίας Σάντορφ ρώτησε τὸν πρόεδρο σὲ ποιὸ μέρος εἶχαν ὁδηγηθεῖ, οἱ φίλοι του κι' αὐτός, γιὰ νὰ δικασθοῦν. Σ' αὐτὸ καμμιὰ ἀπάντηση δὲν τοῦ δόθηκε. Ἐξακριβώθηκε ἐπίσης κι' ἡ ταυτότης τοῦ Σαρκανό· ἀλλὰ κι' αὐτὸς δὲν εἶπε τίποτα ἀκόμα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ χωρίσῃ τὴ δίκη του ἀπὸ τὴ δίκη τῶν τριῶν.

Κατόπι δείχθηκε στοὺς κατηγορουμένους τὸ ἀντίγραφο τοῦ κρυπτογραφικοῦ σημειώματος ποὺ εἶχε παραδοθεῖ στὴν ἀστυνομία. Ἀλλὰ ὅταν ὁ εἰσηγητὴς τοὺς ρώτησε ἂν ἦταν αὐτοὶ ποὺ ἔλαβαν τὸ πρωτότυπο τοῦ ἀντιγράφου, ἀποκρίθηκαν πὼς ἦταν δουλειὰ τῆς κατηγορίας νὰ τὸ ἐξακριβώσῃ. Τότε τοὺς ἔδειξαν καὶ τὸ δικτυωτὸ ποὺ εἶχε βρεθεῖ στὴν κάμαρα τοῦ Ζάθμαρ. Φυσικά, δὲν μπόρεσαν νὰ μὴν ὁμολογήσουν πὼς τὸ καρτονάκι αὐτὸ ἦταν δικό τους. Ἡ ἄρνηση θὰ ἦταν ὁλωσδιόλου ἄσκοπη. Ἀφοῦ μόνο μὲ τὸ καρτονάκι αὐτὸ διαβαζόταν τὸ κρυπτογραφικὸ σημείωμα, ἦταν φανερὸ πὼς τὸ πρωτότυπο τὸ εἶχαν λάβει οἱ κάτοχοί του.

Ἔτσι αὐτοὶ ἔμαθαν ἐπιτέλους πῶς εἶχε ἀνακαλυφθεῖ τὸ μυστικό τους καὶ σὲ τί στηριζόταν ἡ ἐναντίον τους κατηγορία.

Ὁ Ματθίας Σάντορφ δὲν μποροῦσε πιὰ νἀρνηθῇ τίποτα. Μίλησε λοιπὸν καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῶν φίλων του. Ναί, κι' οἱ τρεῖς μαζὶ εἶχαν προετοιμάσει ἕνα κίνημα, ποὺ, ἂν πετύ-

χαινε, θὰ ἐξασφάλιζε τὴν αὐτονομία τῆς πατρίδας τους. Ἀλλ' αὐτός, εἶπε, ἦταν ὁ ἀρχηγός· οἱ φίλοι του εἶχαν παίξει δευτερεύοντα ρόλο. Αὐτὸ ὅμως ἐκεῖνοι δὲν τὸ παραδέχθηκαν· κι' ἐδήλωσαν πῶς, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τιμὴ νὰ θεωρηθοῦν συνένοχοί του, ζητοῦσαν καὶ τὴν τιμὴ νὰ συμμερισθοῦν τὴν τύχη του.

Κατόπι ρωτήθηκαν ἀπὸ τὸν πρόεδρο πόσους καὶ ποιοὺς συνενόχους εἶχαν σ' ἄλλες ἐπαρχίες. Ἀλλ' ἀρνήθηκαν κατηγορηματικὰ νὰ παντήσουν. Οὔτε ἕνα ὄνομα δὲν πρόφεραν.

— Τὰ τρία κεφάλια μας εἶναι δικά σας, εἶπε ἁπλὰ ὁ Ματθίας Σάντορφ. Ἀρκεσθῆτε σ' αὐτά.

Κι' ἔλεγε τρία, γιατὶ ὁ ἴδιος ἐδήλωσε κι' ἐπέμεινε, πῶς ὁ νέος Σαρκανὸ ἦταν ὁλωσδιόλου ἔξω ἀπ' τὴν ὑπόθεση: ἁπλὸς ὑπάλληλος, λογιστὴς στὸ σπίτι τοῦ Ζάθμαρ, συστημένος ἀπὸ τὸν τραπεζίτη Σόλλα Τόρονθαλ. Κι' ὁ Σαρκανὸ ἐπιβεβαίωσε. Δὲν ἤξερε τίποτα γιὰ συνωμοσία. Πρῶτος αὐτὸς εἶχ' ἐκπλαγεῖ μαθαίνοντας τέτοιο πρᾶγμα. Κι' ἂν δὲν διαμαρτυρήθηκε κατὰ τὴ σύλληψή του, ἦταν ἀκριβῶς γιατὶ δὲν εἶχε ἀκόμα ἰδέα «περὶ τίνος ἐπρόκειτο»...

Τὸ δικαστήριο ἐπείσθηκε. Κι' ἡ ἐναντίον τοῦ Σαρκανὸ κατηγορία ἐγκαταλείφθηκε σχεδὸν ἀμέσως.

Κατὰ τὶς δυὸ τὸ ἀπόγευμα, ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία κι' ἡ συζήτηση εἶχαν τελειώσει. Καὶ τὸ δικαστήριο ἔβγαλε τὴν ἀπόφασή του, χωρὶς νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίαση γιὰ ἰδιαίτερη σύσκεψη: Ὁ κόμης Ματθίας Σάντορφ, ὁ κόμης Λαδίσλαος Ζάθμαρ κι' ὁ καθηγητὴς Στέφανος Μπάθορυ, κατηγορούμενοι «ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ», καταδικάζουνταν σὲ θάνατο. Οἱ περιουσίες τους θὰ δημεύουνταν. Ἡ θανατικὴ ἐκτέλεση, μὲ τουφεκισμό, θὰ γινόταν στὸν περίβολο τοῦ ἰδίου φρουρίου ὕστερ' ἀπὸ 48 ὧρες. Ὁ Σαρκανό, ἂν κι' εἶχε κηρυχθεῖ ἀθῶος, θὰ ἔμενε φυλακισμένος καὶ δὲν θἀποφυλακιζόταν παρὰ μετὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν καταδίκων. Γι' αὐτὸ ὁδηγήθηκε πάλι στὸ κελλί του, ποὺ βρισκόταν στὸ βάθος μιᾶς ἐλλειπτικῆς στοᾶς, στὸ δεύτερο πάτωμα τοῦ πύργου.

Ὅσο γιὰ τὸν Ματθία Σάντορφ καὶ τοὺς φίλους του, τοὺς ἔκλεισαν μαζὶ σ' ἕνα εὐρύχωρο κελλὶ τοῦ ἰδίου πατώματος, κι' ἀκριβῶς στὴν ἄκρη τοῦ μεγάλου ἄξονα τῆς ἔλλειψης ποὺ σχημάτιζε ἡ στοά. Τὴ φορὰ αὐτή, ἡ ἀπομόνωση εἶχε κριθεῖ περιττή. Οἱ κατάδικοι θἄμεναν μαζὶ ὡς τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου τους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἄμα σχολάσαμε κι' ἐπῆγα στὸ σπίτι, χαρούμενος ἀνοιξα τὴ Γραμματική κι' ἄρχισα νὰ διαβάζω τὸ μάθημα, ἀλλ' ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά, ὅπως διαβάζουνται τὰ βιβλία, δηλαδὴ κατὰ σειρά: «Ὀν. ὁ, ἡ, τό, Γεν. τοῦ, τῆς, τοῦ, Δοτ. τῷ τῇ, τῷ» κτλ. χωρίς, φυσικά, νὰ καταλαβαίνω τίποτα. Σὲ καμιὰ ὥρα τὸ ἤξερα πιὰ τὸ μάθημα νεράκι.

Μὲ ἀνυπομονησία περίμενα τὴν ἄλλη μέρα νὰ πῶ τὸ πρῶτο μάθημα τῆς Γραμματικῆς στὸ δάσκαλο. Μὲ φώναξε κοντὰ στὸ τραπέζι του, καὶ ἀφοῦ σταύρωσα τὰ χέρια, ὅπως κάναμε πάντοτε ὅταν μᾶς ξέταζε ὁ δάσκαλος, ἄρχισα ν' ἀπαγγέλλω μὲ πεποίθηση: «Ὀν. ὁ, ἡ, τό, Γεν. τοῦ, τῆς, τοῦ, Δοτ. τῷ, τῇ, τῷ...» Δὲν πρόφτασα νὰ προχωρήσω καὶ μοῦ κατάφερε δυὸ γενναῖα χαστούκια, καὶ μ' ἔσπρωξε στὸν ἑρμηνευτὴ τῆς τετάρτης, νὰ μοῦ δείξῃ πῶς μαθαίνουν τὰ ἄρθρα. Ἀπ' ἐκεῖνον ἔμαθα τί σημαίνουν τὰ Ὀν., Γεν., Δοτ. κτλ. καὶ πῶς τὰ ἄρθρα διαβάζουνται ὄχι ἀπὸ τ' ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά, ἀλλ' ἀπὸ πάνω πρὸς τὰ κάτω· δηλαδὴ ἔπρεπε νὰ βλέπω *Ὀν.* καὶ νὰ διαβάζω. *Ὀνομαστική, Γεν. Γενική*, καὶ νὰ λέω «Ὀνομαστικὴ ὁ, Γενικὴ τοῦ, Δοτικὴ τῷ» κτλ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη μου γνωριμία μὲ τὴ Γραμματική. Πῶς θέλετε λοιπὸν οἱ σχέσεις μας νὰ γίνουνταν ποτὲ ἐγκάρδιες;

Τέλειωσαν τὰ βάσανα τῶν ἄρθρων καὶ ἄρχισαν τὰ βάσανα τῶν ὀνομάτων. Πολλὰ δάκρυα ἔχυσα γιὰ τὸ δυϊκὸ ἀριθμὸ καὶ τὰ θηλυκὰ ὀνόματα τῆς δευτέρας κλίσης.

Ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ συνηθίσω νὰ λέω «αἱ νῆσοι, αἱ ὁδοί, αἱ ἔλαφοι», ἀλλὰ πολὺ συχνὰ ἔλεγα «αἱ νῆσαι, αἱ ὁδαί, αἱ ἔλαφαι». Ἰδιαιτέρως θυμοῦμαι τὸ ξύλο ποὺ ἔφαγα κλίνοντας τὸ ὄνομα *ἡ νῆσος*, ὅταν εἶπα «αἱ νῆσαι». «Βρέ, πάπιες τὶς ἔκαμες τὰς νήσους;» μοῦ ἔλεγε ἀγριεμένα ὁ δάσκαλος καθὼς μ' ἔδερνε.

Τοὺς κανόνες τῆς Γραμματικῆς, ὅπως π. χ. «τὰ εἰς ρα δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς φωνῆεν ἔχουν τὸ α μακρόν, καὶ τὰ εἰς α δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς δίφθογγον ἔχουν τὸ α βραχύ, πλὴν τῶν αὖρα, λαύρα, σαύρα, Φαίδρα», τοὺς μάθαινα εὔκολα ἀπέξω. Τὰ δευτερόκλιτα ὅμως θηλυκὰ παρ' ὀλίγο νὰ κατάστρέψουν τὸ μέλλον μου. Ὅταν ἔδινα εἰσιτήριες ἐξετάσεις γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ σχολεῖο, ὁ σχολάρχης Ἀναγνωστόπουλος ποὺ τὸν παρονομάζαμε ***Κοψομούστακο*** (γιατὶ εἶχε τὴ συνήθεια νὰ κατεβάζῃ μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι του τὸ δεξὶ του μουστάκι στὸ στόμα καὶ νὰ κόβῃ τὶς τρίχες μὲ τὰ δόντια του, σὲ τρόπο ποὺ τὸ δεξὶ του μουστάκι ἦταν τὸ μισὸ ἀπ' τ' ἀριστερὸ) μοῦ ἔδωσε ὡς θέμα νὰ γράψω τὸ ὄνομα «ἡ ὁδός». Ἐγὼ στὸ δυϊκὸ ἀριθμὸ ἔγραψα «ταῖν ὁδαῖν» ἀντὶ «ταῖν ὁδοῖν» καὶ στὸν πληθυντικὸ «αἱ ὁδαί» ἀντὶ «αἱ ὁδοί» καὶ «τὰς ὁδὰς» ἀντὶ «τὰς ὁδούς». Καὶ ἂν ὁ πατέρας μου δὲν ἦταν φίλος τοῦ σχολάρχη καὶ ἡ μάνα μου φιλενάδα τῆς σχολάρχαινας, θὰ ἔμενα στὴ ζωή μου μὲ τὸ δίπλωμα μόνο τοῦ ἀλληλοδιδακτικοῦ!

Τέλος πάντων, κουτσὰ - στραβά, πέρασα τὴν πρώτη καὶ δεύτερη κλίση. Στὴν τρίτη τάξη τοῦ δημοτικοῦ μπῆκα καὶ στὴν τρίτη κλίση. Ἐδῶ ἦταν πιὰ ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός. Πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ ξέρῃ κανεὶς τὰ ἀσυναίρετα ὀνόματα, τὰ συνηρημένα νὰ ὀλιγοπαθῆ, τὰ συνηρημένα ὁλοπαθῆ, τοὺς κανόνες, τὶς ἐξαιρέσεις καὶ τὶς ἐξαιρέσεις τῶν ἐξαιρέσεων; Πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ θυμᾶται κανεὶς ***Πειραιεύς***, γενικὴ ***Πειραιέως-Πειραιῶς***, καὶ ***βασιλεὺς*** γενικὴ ***βασιλέως*** μόνον, καὶ *ἱερεὺς ἱερέως* μόνον, ἢ τὰ ***ἀληθέα-ἀληθῆ*** καὶ τὰ ***βαρέα*** μόνον;

Ἔπειτα οἱ ἀντωνυμίες: ***σφεῖς, σφῶν, σφίσι, σφᾶς*** καὶ ***σφῶν αὐτῶν, σφίσιν αὐτοῖς, σφᾶς αὐτούς***. Ἡ ***ὅστις, οὔτινος, ὅτινι*** κτλ.κτλ.; Ἀλλὰ ὅλα παρέρχονται, καὶ οἱ χαρὲς καὶ οἱ λύπες καὶ οἱ διασκεδάσεις καὶ τὰ μαρτύρια. Μετὰ τὸ μαρτύριο τῶν τριτοκλίτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν, ἦρθε στὴν τετάρτη τάξη τὸ μαρτύριο τῶν ρημάτων, καὶ μάλιστα τῶν συνηρημένων. Θυμοῦμαι, στὸ δυϊκὸ ἀριθμὸ πάντοτε ἔκανα λάθος. Ἔλεγα ***τιμάοιτον-τιμῶτον, τιμάοιτον-τιμῶτον***, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ λέω ***τιμάοιτον τιμῶτον, τιμαείτων-τιμῶτων***. Κι' αὐτὸ μοῦ στοίχιζε πολλὰ δάκρυα...

* * *

Στὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο, τὰ βάσανα τῆς Γραμματικῆς ἦταν μεγαλύτερα. Δὲν ἀποστηθίζαμε πιὰ μισὴ σελίδα, ἀλλὰ δυὸ καὶ τρεῖς καμιὰ φορά. Καὶ δὲ γράφαμε δυὸ ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ πέντε καὶ δέκα, καὶ ὄχι μονά, ἀλλὰ διπλὰ καὶ τρίδιπλα, δηλαδὴ δύο κλίσεων ἢ καὶ τῶν τριῶν μαζί.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο) Π.Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

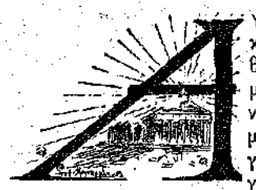

Ἀγῶνα τὸν καιρό, ἐθρηνήσαμε τὸ θάνατο ἀκόμα δυὸ μεγάλων λογοτεχνῶν καὶ ὑπέροχων ἀνθρώπων, τοῦ πεζογράφου Ἀντώνη Τραυλαντώνη καὶ τοῦ ποιητῆ Μίλτου Μαλακάση. Παλιοὶ κι' ἀγαπημένοι φίλοι, νοσηλεύουνταν κι' οἱ δυὸ ἀπὸ μῆνες στὸν «Εὐαγγελισμό»· πρῶτος πέθανε ὁ Τραυλαντίνης, καὶ σὲ λίγες ἡμέρες, στὸ ἴδιο δωμάτιο, κι' ὁ Μαλακάσης. Ὁ ἀποχαιρετισμός τους ἦταν συγκινητικός. Κι' οἱ δυὸ ἤξεραν πῶς ἦταν καταδικασμένοι. «Φεύγω, καλὴ ἀντάμωση!» εἶπε ὁ Τραυλαντώνης. «Στὸ καλό, καλὴ ἀντάμωση!» τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Μαλακάσης. Ὤ, τὶ γρήγορα ποὺ ἀνταμώθηκαν! Καὶ τώρα πάλι εἶναι μαζὶ στὸν οὐρανό...

Οἱ μικρότεροι ἀπὸ σᾶς θὰ τοὺς γνωρίζουν ἀπὸ τὰ «Νεοελληνικά» τους. Οἱ μεγαλύτεροι θὰ ἔχουν διαβάσει καὶ βιβλία τους. Ἦταν σπουδαῖοι κι' οἱ δυό, καθένας στὸν κλάδο του. Ὁ Μαλακάσης ἔχει γράψει ἕνα πλῆθος ποιήματα, ποὺ θεωροῦνται ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ποὺ γράφτηκαν στὴ γλῶσσα μας. Εἶναι ἐφάμιλλος τῶν μεγαλύτερων ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του, τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Δροσίνη, τοῦ Γρυπάρη, τοῦ Πορφύρα, τοῦ Μαβίλη, τοῦ Καβάφη. Διανοητικὸς μαζὶ κι' αἰσθηματικός, μὲ τὸ αἴσθημα ὑποταγμένο πάντα στὴ σκέψη, ἤξερε νὰ γράφῃ καὶ γιὰ τοὺς λίγους καὶ γιὰ τοὺς πολλούς, νοητὸς ἀπ' ὅλους, καθαρός, φωτεινός. Ὁ Τραυλαντώνης, πάλι, ἔχει γράψει ἕνα πλῆθος μικρὰ διηγήματα καὶ τρία-τέσσερα μεγάλα μυθιστορήματα ποὺ διαβάστηκαν πολύ. Γιατὶ κι' αὐτὸς εἶχε τὴν ἴδια διαύγεια, ἔβλεπε καθαρὰ κι' ἀπόδινε ὡραῖα τὴ γύρω του ζωή, μὲ πίστη, μὲ αἰσιοδοξία, μὲ ἀγάπη καὶ μὲ μιὰ φιλοσοφικὴ πάντα διάθεση, μ' ἕνα ὁλωσδιόλου ἰδιαίτερο χιοῦμορ. Τὰ καλύτερά του ἔργα εἶναι ἡ «Διετὴς Θητεία», ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴ στρατιωτική του ζωή, κι' ἡ «Ἐξαδέλφη», μυθιστόρημα. Ἀπὸ τἀμέτρητα, πάλι, μικρὰ καὶ μεγάλα ποιήματα τοῦ Μαλακάση, ξεχωρίζουν τὸ «Δάσος», ὁ «Μπαταριὰς» κι' ὁ «Πλούμας». Ἐν' ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά του εἶναι καὶ τοῦτο: ὅλα του τὰ ποιήματα δὲν εἶναι βέβαια τὸ ἴδιο ἔξοχα· ποτὲ ὅμως δὲν ἔγραψε καὶ ποίημα ἄσχημο.

Ἀλλ' ἂν ὁ Μαλακάσης ἦταν μόνο λογοτέχνης, ὁ Τραυλαντώνης ἦταν κι' ἐκπαιδευτικός. Ἡ δράση του σ' αὐτὸν τὸν κλάδο ἦταν τὸ ἴδιο σημαντική. Ἐσπούδασε φιλολογία, ὑπηρέτησε πολλὰ χρόνια ὡς καθηγητὴς κι' ἐπιθεωρητής, ἔπειτα ἔγινε ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος καὶ πρόεδρος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Στὸ Ὑπουργεῖο, μὲ συνεργάτες τὸ Δελμοῦζο καὶ τὸν Τριανταφυλλίδη, ἀγωνίσθηκε γιὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴ ἀναγέννηση, κι' εἶναι ἀπὸ τοὺς φωτισμένους ἐκείνους ποὺ ἔκαμαν νὰ εἰσαχθῇ ἡ δημοτικὴ γλῶσσα στὸ σχολεῖο. Ἕναν καιρὸ—πόσο καλοθύμητον γιὰ μένα!—συνεργάσθηκα κι' ἐγὼ μαζὶ μὲ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς αὐτούς, ὡς μέλος μιᾶς Ἐπιτροπῆς ποὺ εἶχε ἀναλάβει τὴ σύνταξη ἀναγνωστικῶν βιβλίων γιὰ τὶς πρῶτες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παραπάνω, μέλη της ἦταν κι' ὁ Παῦλος Νιρβάνας κι' ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου. Δηλαδὴ ἕνας κι' ἕνας... Δυστυχῶς τὰ πράγματα σὲ λίγο ἄλλαξαν, ἡ Ἐπιτροπὴ διαλύθηκε, ἀνασυστήθηκε ὁ διαγωνισμὸς τοῦ Ὑπουργείου γιὰ νὰ βραβεύουνται καινότατα ἀναγνωστικά, κι' ὁ Τραυλαντώνης, ὁ Δελμοῦζος, ὁ Τριανταφυλλίδης ἔγιναν ἰδιῶτες. Ἀπὸ τὴν παλιὰ κι' ὡραία ἐκείνη συνεργασία, δυὸ μόνο βιβλία ἐπρόφτασαν νὰ βγοῦν: τὰ περίφημα «Ψηλὰ Βουνὰ» τοῦ Παπαντωνίου κι' ὁ «Καλὸς Δρόμος» ὁ δικός μου.

Ὁ Τραυλαντώνης κι' ὁ Μαλακάσης κατάγουνταν κι' οἱ δυὸ ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ Παλαμᾶ, τὸ Μεσολόγγι. Τὸν πρῶτο, φοιτητὴ ἀκόμα, τὸν ἐγνώρισα ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια ποὺ ἤρθα κι' ἐγὼ ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ σπουδάσω. Κι' ἀπὸ τότε ἤμουν δεμένος μαζί του μὲ φιλία στενή. Τὸν δεύτερο τὸν ἐγνώρισα λίγο ἀργότερα, ἀλλὰ καὶ μ' αὐτὸν ἔγινα φίλος στενός. Γιατὶ κι' οἱ δυὸ μοῦ ἄρεσαν πολὺ ὡς χαρακτῆρες, ὡς ἄνθρωποι, ἂν καὶ τόσο ἀνόμοιοι μεταξύ τους, σχεδὸν ἀντίθετοι: Σεμνὸς ὁ Τραυλαντώνης, ἀγαθὸς σὰν παιδί, ἁπλοϊκός, λαϊκός, ἀτημέλητος καὶ ταπεινὸς ὅσο παίρνει. Ἰδιότροπος λιγάκι ὁ Μαλακάσης, ὑπεροπτικός, ἀριστοκρατικός, καὶ πάντα περιποιημένος (φοροῦσε καὶ μονόκλ). Ἀλλὰ κατάβαθα εἶχε κι' αὐτὸς τὴν ἴδια καλωσύνη, εἰλικρίνεια καὶ χρηστότητα. Τίποτα δὲν ἔκανε ἂν ἡ συνείδησή του δὲν τοῦ ἔλεγε πῶς ἦταν σωστὸ—κι' ἂς φαινόταν στὸν κόσμο ἀταίριαστο—τίποτα δὲν ἔλεγε ἂν δὲν τὸ ἐπίστευε, ἀδιαφορώντας ἂν δὲν τὸ ἐπίστευε μαζὶ του κι' ὁ κόσμος. Μὲ τὸν Τραυλαντώνη, πενήντα ὁλόκληρα χρόνια δὲν ψυχραθήκαμε ποτέ. Μὲ τὸ Μαλακάση ἔτυχε νὰ μαλλώσουμε μιὰ-δυὸ φορές. Κι' ὅμως, ἤμαστε μαλλωμένοι ὅταν, σὲ μιὰ συνέντευξή του ποὺ ρωτήθηκε «ποιὸν Ἕλληνα πεζογράφο θεωρεῖ τὸν καλύτερο καὶ διαβάζει μὲ περισσότερη εὐχαρίστηση», ὀνόμασε ἀδίστακτα ἐμένα! Ἔλεγε; βλέπετε, ἐκεῖνο ποὺ πίστευε, καὶ στὴ φιλία καὶ στὴν ἔχθρα. Χαρακτήρας.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΕΦΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΚΑΘΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΛΑΤΤΩΜΑ ΤΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Α'.

Νίκαρος ὁ Φαταούλας

7.—Ἐκείνη τὴν Κυριακή, ὁ μπαμπὰς κι' ἡ μαμμὰ ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε ἀπ' τὸ πρωῒ σὲ μιὰ ἔξοχή, νὰ προγευματίσουν στὸ ὕπαιθρο, πάνω στὸ χορτάρι, κάτω ἀπ' τὸν ἀνοιξιάτικο ἥλιο. Θἄπαιρναν, ἐννοεῖται, μαζί τους καὶ τὸ Νίκαρο. Ἐκεῖ θὰ συναντοῦσαν κι' ἄλλες φιλικὲς οἰκογένειες μὲ τὰ φαγιά τους. Θὰ γινόταν ἕνα ***πίκ-νίκ*** καὶ θὰ διασκέδαζαν ὡραῖα...

Ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ξεκινήσουν καὶ γυρεύουν τὸν Νίκαρο, ποὺ χάθηκε τὴν τελευταία στιγμή. Ποῦ εἶναι αὐτός; Μὰ ποῦ ἄλλοῦ παρὰ στὴν κουζίνα; Ἐκεῖ μέσα ψαχούλευε, ὅταν ἄκουσε ποὺ τὸν φώναζαν. Βιαστικά, ἁρπάζει κάτι ἀπὸ ἕνα πιάτο, τὸ χώνει στὴν τσέπη του καὶ τρέχει:

— Ἐδῶ εἶμαι κι' ἐγώ, ἕτοιμος!

Τὸ ἀμαξάκι, ποὺ τὸ σέρνει ἕνα ζωηρὸ ἀλογάκι, περιμένει κάτω. Ἀνεβαίνουν ὁ μπαμπὰς κι' ἡ μαμμά, ποὺ κάθουνται πλάϊ-πλάϊ, κι' ἀνέκρου τους, πάνω στὸ καλάθι μὲ τὰ φαγιά, θρονιάζεται ὁ Νίκαρος. Ἀμαξᾶς δὲν ὑπάρχει: ὁ μπαμπὰς κρατεῖ τὸ καμτσίκι καὶ τὰ γκέμια, καὶ τὸ ἀλογάκι ξεκινᾶ.

Ὁ ἥλιος εἶναι λαμπρός, τὸ ἀλογάκι τρέχει στὸν ἄσπρο δρόμο ὅπου

ἀντηχοῦν τὰ πέταλά του, κι' οἱ κορυδαλοὶ πετοῦν ψηλά, κελαϊδώντας στὸν καθαρὸ οὐρανό.

Μιὰ ἡμέρα ποὺ ἄρχιζε τόσο ὡραῖα, γιατὶ ἔμελλε νὰ τελειώση τόσο ἄσχημα: Ἀπλούστατα γιατὶ ὁ Νίκαρος δὲν εἶχε διορθωθεῖ ἀπ' τὸ φοβερό του ἐλάττωμα. Ὅσο κι' ἂν τὸν ἐπρόσεχαν; ὅσο κι' ἂν τὸν ἐμάλλωναν οἱ γονεῖς του, ἐκεῖνος κατάφερε νὰ φάη τόσο πολύ, ὥστε στὸ τέλος ἀρρώστησε.

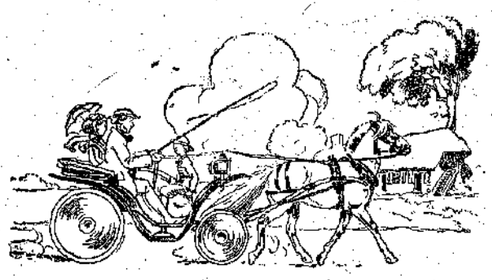

Ἀπὸ τὴν πολυφαγία, τὸν ἔπιασε δυνατὸς πόνος στὸ στομάχι, βογγοῦσε, ἔκλαιγε, κι' οἱ γονεῖς του ἀναγκάσθηκαν νἀφήσουν τὴ διασκέδαση στὴ μέση καὶ νὰ φύγουν πρὶν ἀπ' ὅλους.

Ἄ, τί θλιβερὸς ὁ γυρισμός! Ποιὸς θὰ τὸ περίμενε ὅταν ξεκινοῦσαν τὸ πρωὶ τόσο χαρούμενοι;..

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΑΓΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΙΜΑ

Μυθιστόρημα LOUIS BERTRAND τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.
Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Χρειάστηκε νὰ συγκεντρώση τὶς σκέψεις του γιὰ νὰ θυμηθῆ πῶς ἦταν στὸ σπίτι τοῦ φίλου του Καικίλιου.

Εἶχε φθάσει στὴν Κίρτα ἀπὸ τὴν προηγουμένη καὶ τριγύριζε ἄσκοπα στὴν πολιτεία, περιμένοντας νὰ ἔρθη τὸ σκοτάδι. Τότε αὐτὸς καὶ ἡ συνοδεία του ἀκολούθησαν ἕνα δοῦλο ποὺ εἶχε σταλεῖ νὰ τοὺς προϋπαντήση, καὶ ἔφτασαν στὴν ἐξοχικὴ ἔπαυλη τοῦ Καικίλιου, ποὺ ἦταν κτισμένη ἀντίκρυ στὴν Κίρτα, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς χαράδρας. Ἦταν τόσο ἀπαυδισμένος ἀπὸ τὸ ταξίδι, ὥστε μόλις καὶ μὲ τὴ βία τσίμπησε κάτι ἀπὸ τὸ δεῖπνο ποὺ τοῦ εἶχαν ἑτοιμάσει, εἶπε δυὸ λόγια μὲ τὸ φίλο του, τὸν φίλησε καὶ πῆγε στὸ δωμάτιό του γιὰ νὰ κοιμηθῆ.

Τὸ βράδυ, μὲ τὸ φῶς τῶν λυχναριῶν, δὲν μπόρεσε νὰ παρατηρήση καλὰ τὸ πλούσιο μέγαρο ποὺ τὸν φιλοξενοῦσε. Περπατώντας σιγὰ ὁ Ἐπίσκοπος προχώρησε κατὰ τὴν ἀνοιχτὴ μπαλκονόπορτα ποὺ ἔβλεπε πρὸς τοὺς κήπους. Στὸ διπλανὸ δωμάτιο ὁ Πόντιος καὶ ὁ Κειλερῖνος κοιμόνταν ἀκόμη.

Τὸ θέαμα ποὺ ἁπλωνόταν μπροστὰ στὰ μάτια του εἶχε τόσο ἄγριο κι' ἀσυνείθιστο μεγαλεῖο, ποὺ ὁ Κυπριανὸς ξαφνιάστηκε. Οἱ κῆποι τοῦ Καικίλιου ἔφθαναν ὡς ἀπάνω, στὸ βράχο, ὅπου ἦταν κτισμένη ἡ βίλλα. Ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τοῦ βράχου, κυλοῦσε τ' ἀφρισμένα νερά του ὁ Ἀμψάγας, ὁ ὁρμητικὸς χείμαρρος ποὺ περικυκλώνει τὸ φρούριο τῆς Κίρτας. Ἡ πολιτεία, χτισμένη ἀμφιθεατρικά, ἁπλωνόταν ἀντίκρυ, μὲ τὶς κόκκινες σκεπές της καὶ τὰ σπίτια της βαμμένα θαλασσιὰ ἢ ἀσπρισμένα μὲ τὸν ἀσβέστη.

Ἑνόσω ὁ Ἐπίσκοπος ἐκοίταζε μπροστά του, βυθισμένος σὲ σκέψεις, ἡ βαρειὰ πορτιέρα ἀνασηκώθηκε καὶ παρουσιάστηκε ὁ Καικίλιος.

— Φαντάζομαι πῶς μὲ συγχαίρεις γιὰ τὴ σύνεσή μου, τοῦ εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή. Δὲν μποροῦσε νὰ βρεθῆ πιὸ ἀπόμερο καὶ πιὸ ἀσφαλισμένο μέρος γιὰ τὴ συγκέντρωσή σας· αὐτὸ πρέπει καὶ μόνος σου νὰ τ' ὁμολογήσης. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ οἱ ἀπέραντοι κῆποι μου, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ βαθύτατη αὐτὴ χαράδρα.

Καὶ μὲ τὸ χέρι τοῦ ἔδειχνε τὸ βάραθρο ἀπ' ὅπου ἀκουγόταν τὸ ἀδιάκοπο βούισμα τῶν ἀφρισμένων νερῶν.

Ὕστερα, χαμογελώντας, συνέχισε;

— Γιὰ χάρη σου, ἀγαπητέ μου Κυπριανέ, ἤρθα κι' ἐγὼ ἐδῶ. Ἀλήθεια, γιὰ σένα ξανάγινα σχεδὸν ἀστός, ἐγὼ ποὺ τόσο μοῦ ἀρέσει ἡ ἀγροτική μου μοναξιά. Ἡ κατοικία αὐτὴ δὲν μὲ βολεύει, μοῦ φαίνεται σὰ νὰ μὴν εἶμαι σπίτι μου. Ὁ πατέρας μου ὅταν τὴν πρωτόχτισε ἤθελε νὰ τὴν κάνη Θέρμες γιὰ τοὺς συμπολίτες του. Ἦταν ὅμως κάπως πολὺ ἀπόμακρα ἀπὸ τὴν πόλη, καὶ ἔπειτα ἡ τοποθεσία τοῦ ἄρεσε τόσο πολύ, ὥστε προτίμησε νὰ κρατήση ὁλόκληρο τὸ κτίριο γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ τὸ διασκευάση σὲ καλοκαιρινὴ διαμονή. Ἐγώ, νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, προτιμῶ πολὺ περισσότερο τὸ κτῆμα μου στὸ Μυγύα, δυὸ λεῦγες ἔξω ἀπὸ τὴν Κίρτα. Ὅταν τελειώση ἡ σύνοδος, θὰ σὲ πάρω μαζί μου ἐκεῖ, νὰ ἰδῆς τί ὡραῖα ποὺ εἶναι!

Μιλοῦσε χαμογελώντας μὲ μιὰ ἀδιόρατη εἰρωνεία στὸ χαμόγελό του. Ὁ Ἐπίσκοπος τὸν παρατηροῦσε μὲ προσοχή. Οἱ δυὸ παλιοὶ σύντροφοι καὶ φίλοι εἶχαν πάνω ἀπὸ δέκα χρόνια νὰ ἰδωθοῦνε. Ὁ Κυπριανὸς ἔβλεπε πῶς ὁ Καικίλιος εἶχε γεράσει ἀρκετά. Ἡ γενειάδα του εἶχε μείνει μαύρη, μὰ τὰ μαλλιά του ἦταν κάτασπρα, μᾶλο ποὺ δὲν ἦταν πάνω ἀπὸ πενήντα χρόνων. Οἱ κρόταφοί του ἦταν βαθουλωμένοι, καὶ στὴν ἄκρη ἀπὸ τὰ χείλη του εἶχε δυὸ βαθειὲς πτυχὲς ποὺ ἔδειχναν πίκρα καὶ ἀπογοήτευση, καὶ ὅλο του τὸ πρόσωπο, καθὼς καὶ ὅλο του τὸ ὕψος, ἔδειχναν κούραση καὶ καταβολή. Γενικὰ δὲν ἦταν πιὰ παρὰ ἡ σκιὰ τοῦ ἄλλοτε ὡραίου νέου, ποὺ οἱ φίλοι του τὸν σύγκριναν μὲ τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανό.

Ὁ Καικίλιος, ποὺ δὲν τοῦ ξέφευγε τίποτα, τὸ παρατήρησε κι' εἶπε στὸ φίλο του χαμογελώντας:

— Ἄφησε τὸ θέαμα τῆς δικῆς μου τῆς κατάντιας, κι' ἔλα καλύτερα νὰ ἰδῆς τί ἔχω κάνει γιὰ σένα. Σᾶς ἔχω ἐγκαταστήσει μιὰ αἴθουσα συνεδριάσεων ἐξαιρετικὰ βολικὴ στὸ ἄτριο ἀπὸ τὶς Θέρμες.

Καὶ παίρνοντας ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Κυπριανό, τὸν ἀνάγκασε νὰ κάνη μαζί του τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ, γιὰ νὰ τὸν βάλη ἀπὸ. τὴν κυρία εἴσοδο. Τὸ σπίτι αὐτὸ μὲ τὴν ἔκτασή του, τὴν ἀρχιτεκτονική του διαρρύθμιση καὶ τὸ ὕψος του, ἦταν ἀληθινὸ παλάτι. Ἕνας δοῦλος ἄνοιξε τὴ μεγάλη πόρτα ποὺ ὁδηγοῦσε στὴν ἐγκατάσταση τῶν λουτρῶν. Δεξιὰ μιὰ ἀνασηκωμένη πορτιέρα ἄφηνε νὰ φαίνεται μιὰ ἡμικυκλικὴ αἴθουσα, στρωμένη κάτω ἄλμη μὲ ἄμμο.

— Εἶναι ἡ παλαίστρα, εἶπε ὁ Καικίλιος μὲ κάποια αὐταρέσκεια.

Κι' ἀλήθεια, χάμω ἦταν πεταγμένοι ἀλτῆρες καὶ σφαῖρες, σὰν κι' αὐτὲς ποὺ μεταχειρίζουνται τὰ μικρὰ παιδιά. «Ποιὸς νὰ παίζη ἄραγε ἐδῶ;» ἀναρωτήθηκε ὁ Κυπριανός. Ὑπῆρχαν ὅμως τόσα πράγματα γιὰ νὰ τραβήξουν τὴν περιέργειά του, ποὺ ἡ σκέψη του δὲ σταμάτησε ἐδῶ περισσότερο. Ὁ φίλος του τὸν περνοῦσε ἀπὸ διαδοχικὲς αἴθουσες, μὲ τοὺς τοίχους σκεπασμένους ὅλους ἀπὸ μάρμαρο κι' ἀπὸ ἀστραφτερὰ μωσαϊκά. Μιὰ τέτοια πολυτέλεια καὶ στὴ Νουμιδία ἀκόμη, τὴν τόσο πλούσια σὲ ὀρυκτά, ἦταν πραγματικὰ ἀπίστευτη.

— Καθὼς βλέπεις, ὁ πατέρας μου εἶχε τὴ μανία νὰ ἐπιδεικνύεται, ἔλεγε ὁ Καικίλιος στὸ φιλοξενούμενό του. Κοίταξε, αὐτὸς εἶναι σαρδώνυξ, ἐκεῖνος πορφυρίτης. Γιὰ νὰ στολίση αὐτὸ τὸ σπίτι, ἐξάντλησε ὅλα τὰ λατομεῖα τῆς περιοχῆς του. Ἔφερε μάρμαρα ἀκόμη κι' ἀπὸ τὴ Μαυριτανία.

Ὡστόσο ὁ πλοῦτος αὐτὸς τῶν μαρμάρων δὲν ἦταν τίποτε μπροστὰ στὸν πλοῦτο τῶν μωσαϊκῶν. Τὰ πατώματα ἦταν ὁλόκληρα σκεπασμένα ἀπὸ μυθολογικὲς σκηνές, ἀπὸ Νηρηΐδες, ἀπὸ Βάκχες. Τὸ ἄτριο εἶχε τὸ πάτωμά του στολισμένο μὲ ναυτικὲς καὶ ψαράδικες σκηνές. Πολυθρόνες τοποθετημένες ἡμικυκλικὰ γύρω ἀπὸ μιὰ ἔδρα, ἔδειχναν πῶς αὐτὴ ἦταν ἡ αἴθουσα τῆς συνόδου.

— Ἔ, πῶς σοῦ φαίνεται; ἔκανε ὁ Καικίλιος ἁπλώνοντας τὸ χέρι του πρὸς τὸ ἄτριο.

— Θὰ προτιμοῦσα τὴν παλαίστρα, ἀπάντησε ὁ Ἐπίσκοπος φανερὰ στενοχωρημένος. Ὅλη αὐτὴ ἡ πολυτέλεια μοῦ πέφτει πολὺ βαρειά. Καὶ θὰ πέση πιὸ βαρειὰ ἀκόμη σὲ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου, ἀνθρώπους ἁπλοϊκοὺς ποὺ ζοῦν σὲ πολίχνες, στὰ βάθη τῆς ἐρήμου.

— Ἀλήθεια, ἔχεις δίκιο, ἀγαπητέ μου, εἶπε ὁ Καικίλιος πειραγμένος, ἀλλὰ ὁμολογῶ πῶς δὲν εἶχα σκεφθεῖ ὅλους αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους· εἶχα σκεφθεῖ μόνο ἐσένα.

Ὁ Ἐπίσκοπος τὸν κοίταξε αὐστηρά, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔδωσε ἀπάντηση.

— Ὕστερα εἶναι κι' ὅλες αὐτὲς οἱ εἰδωλατρικὲς μορφές, συνέχισε, δείχνοντάς τὶς Νηρηΐδες τῶν μωσαϊκῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ ΜΕΣ' ΣΤ' ΑΥΓΟ

Σὲ μαρμαρένιο παλατάκι
δίχως παράθυρα καὶ θύρα,
ὁ γλυκοτρόπος τὸ πουλάκι,
καλή του Μοῖρα!

Μέσα σ' ἀσήμι καὶ χρυσάφι,
εἴκοσι μέρες τί καλὰ
γλυκοτροπᾶ χωρὶς νισάφι,
Ὦ λὰ λά!

Κι' ἀφοῦ δὲν ἔχει ἄλλο βιός τώρα,
τραβᾶει μὲ χάρη τὴν κουρτίνα,
πορτοῦλα ἀνοίγει καὶ μὲ φόρα
«τσιού-τσιού», φωνάζει, «ἔχω μιὰ πεῖνα!»

ΜΑΡΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΞΑΝΑΓΥΡΙΖΩ

Ἀφιερωμένο στὴ Διάπλαση

Ξαναγυρίζω σ' ἀνθισμένο περιβόλι...
Τῶν λουλουδιῶν του ἡ εὐωδιὰ
φιλάνει βαθειὰ στὰ στήθεια, στὴν καρδιά.
Θἄθελα νὰ ξαναγύριζαν ὅλοι
—ἄσωτοι γιοι—στὸ εὐωδιαστό σου περιβόλι.

Τόσον καιρὸ μακρυά σου δὲν ξεχνοῦσα σένα, τὴ Μάννα τῶν παιδιῶν,
γλυκειὰ ξαναγεννήτρα τῶν καρδιῶν
ποὺ χρόνια πρῶτα τόσο σ' ἀγαποῦσα.
Μὴ θἄρεψες ποτὲ πῶς θὰ ξεχνοῦσα;

Καὶ νἄμαι πάλι ἐδῶ στὸ περιβόλι...
Μέσα στὰ τόσα σου λουλούδια
θἄρθω, καὶ τὰ φτωχά μου τὰ τραγούδια
θὰ στὰ χαρίσω ταπεινά, ὅπως ὅλοι,
σὰν ἀγριολούλουδα στὸ πλούσιο περιβόλι.

Κώστας Φτέρης [Β']

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΕΧΟΥΝ ΠΙΟΤΕΡΗ ΑΝΑΓΚΗ

Ἡ διανομὴ τοῦ συσσιτίου εἶχε τελειώσει. Τὰ παιδιὰ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν Ἑστία χαρωπά, κι' ἄλλα ὁπὸ αὐτὰ τραβοῦσαν γρήγορα στὸ σπίτι τους, γιὰ νὰ φάνε τὸ φαΐ π' ἄγχιζε, κι' ἄλλα, πιὸ πεινασμένα καὶ πιὸ ἀβάσταχτα, κάθουνταν στὴν ἀπέναντη γωνιὰ καὶ τὄτρωγαν μὲ μεγάλες κουταλιές.

Ἕνα ἀπὸ αὐτά, ποὺ ἡ καθαρὴ μὰ μπαλωμένη πεδιά του τοὔδειχνε γιὰ παιδὶ κάποιας φτωχῆς μὰ νοικοκυρεμένης οἰκογένειας ὑπαλλήλου, πῆρε μόνο τὸ μεγάλο δρόμο ποὺ τραβοῦσε γιὰ κάτω. Στὸ χλωμό του πρόσωπο ἔβλεπε κανένας, σὰν τὸ κοιτοῦσε μὲ προσοχή, ζωγραφισμένη ἀδρὰ μιὰ χαρά, ποὺ τὴ μαρτυροῦσε τ' ἀνοιγμένο πεταχτὸ βῆμα του καὶ ποὺ γίνουνταν πιὸ φανερὴ ὅταν κοιτοῦσε τὸ κατσαρόλι ποὺ μέσα του κουνιόταν τὸ φαΐ.

Λίγο πιὸ κάτω, ἀπέναντι στὴν περήφανη φτώχεια τοῦ νοικοκυρεμένου παιδιοῦ, φάνηκε πεσμένο πάνω σὲ πλάκες τοῦ πεζοδρόμου ἕνα, ἀκόμα πιὸ μικρὸ παιδί, ποὺ ἡ χλωμάδα του κρυβόταν κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα ποὔχε μαυρίσει. Τὰ μάτια του μὲ μιὰν ἀρρωστημένη θαμπάδα κοίταζαν πότε-πότε τοὺς διαβάτες σὰν ἱκετευτικά, γιὰ νὰ ξαναπεῖ κλείσουν σὲ λίγο, ἐνῶ ἐκεῖνοι διάβαιναν. Δίπλα του ἦταν ἕνα κατσαρολάκι, ποὺ περίμενε ἴσως κάποια δραχμή, κι' αὐτὸ ἄγγιζε πότε-πότε ἡ μισόκλειστη χούφτα του.

Τὸ παιδὶ ποὺ περνοῦσε στάθηκε. Κοίταξε γιὰ λίγο μ' ὀρθάνοιχτα μάτια τ' ἄλλο παιδί, γύρισε κι' ἀπ' τὶς δυὸ μεριὲς τοῦ δρόμου καὶ σὰν εἶδε πῶς κανένας δὲν τὸν προσέχει, πλησίασε κι' ἄρχισε ν' ἀδειάζη τὸ συσσιτιό του στ' ἀπαρατημένο κεῖ κατσαρόλι. Σὰν ἄδειασε τὸ μισό, σταμάτησε. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ ξαπλωμένο παιδὶ κι' ἔκανε νὰ κινήση, μὰ κοντοστάθηκε. Τὸ κοίταξε ξανά, κοίταξε καὶ τὸ συσσίτιο ποὔχε ἀπομείνει καὶ τἄδειασε κι' αὐτὸ μαζὶ μὲ τ' ἄλλο. Κι' ὕστερα, δίχως νὰ γυρίση πίσω, τοὔβαλε στὰ πόδια κι' ἔτρεχε... ἔτρεχε...

Ὑάκινθος [Β']

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Ἦταν σιγαλιὰ
ἀπαλὰ χυμένη
στὸ σκιερὸ τὸ δάσος
Καὶ μέσ' στὴν καρδιὰ
νοσταλγία γλυκειὰ
ἀπαλὰ χυμένη

Νοσταλγία καὶ θλίψη
ἀπαλὰ χυμένη
μέσα στὴν καρδιά.
Κι' ἔφερναν στὸ νοῦ
ὧρες δειλινοῦ
ποὺ' ναι πιὰ χαμένες.

Εἶναι πιὰ χαμένες
οἱ ἀγαπημένες
ὧρες δειλινοῦ.
Πέρασαν, χαθῆκαν
σὰν εὐτυχισμένα
ὄνειρα τοῦ νοῦ.

Σὰν εὐτυχισμένα
ὄνειρα τοῦ νοῦ
ἔχουν πιὰ χαθεῖ,
Μὰ εἰν' ἡ θύμησή τους
μέσα στὴν ψυχὴ
λιταναείρα σεμνή.

Ἀνυπόταχτο [Β']

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ὅταν ὁ Ξέρξης, νικημένος ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, ἐπέστρεφε στὴν Ἀσία μὲ φοινικικὸ πλοῖο, συνάντησε τέτοια τρικυμία, ποὺ τὸ πλοῖο θὰ βούλιαζε. Ὁ Ξέρξης τότε ρώτησε τὸν καπετάνιο τοῦ πλοίου, ἂν ἦταν κανένα μέσο γιὰ νὰ σωθοῦνε. Αὐτὸς ἀπάντησε, ὅτι μόνον ὅταν ἐλαφρωθῆ τὸ πλοῖο ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ ἀποφύγουν τὸν κίνδυνο. Ὁ Ξέρξης τότε γύρισε πρὸς τοὺς Πέρσες συντρόφους του καὶ τοὺς εἶπε: «Ἄς δείξη τώρα καθένα σας πόσο ἀγαπᾶ τὸ βασιλέα του. Ἀπὸ σᾶς μόνο ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία μου».

Εὐθὺς τότε οἱ Πέρσες, ἀφοῦ ἔπροσκυνοῦσαν, ἄρχισαν νὰ πέφτουν ἑνὰς-ἕνας στὴ θάλασσα. Ἔτσι τὸ πλοῖο ἐλαφρώθηκε καὶ κατόρθωσε νὰ φθάση στὴν ἀκτή.

Ἀμέσως ὁ Ξέρξης ἐβράβευσε μὲν τὸν κυβερνήτη μὲ ἕνα χρυσὸ στεφάνι, γιατὶ ἔσωσε τὴ ζωὴ τοῦ βασιλιᾶ, ἀλλὰ διέταξε νὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι, γιατὶ ἔγινε ἀφορμὴ νὰ χαθοῦν τόσοι Πέρσες.

Χρυσαυγὴ [Γ']

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1942

[Ἴδε προκηρύξεις εἰς τὸν Τόμον τοῦ 1942, φυλ. 3—4]

Ἔλαβαν μέρος 49 συνθέτες στὴ Μεγάλη Τάξη καὶ ἐὸ στὴ Μικρή, τὸ ὅλον 94, ποὺ ἱκανοποιητικὸς ἀριθμός, ποὺ μοῦ ἐπέτρεψε μάλιστα νὰ παρατείνω τὴ διάρκεια τοῦ Διαγωνισμοῦ ὡς τὸ τέλος τῆς Α' Τριμηνίας τοῦ 1943, καὶ τοῦτο γιὰ νὰ μὴ μείνουν ἀχρησιμοποίητες τόσες καλὲς Ἀσκήσεις ἀπὸ τόσες καλὲς Συλλογές.

Γιὰ τὴν κρίση τῶν Συλλογῶν καὶ τὴν ἀπονομὴ τῶν Βραβείων δὲν ἔλαβε ὑπ' ὄψη μου τὸν ἀριθμὸ τῶν Ἀσκήσεων ποὺ δημοσιεύθηκαν ἀπὸ κάθε Συλλογή—καὶ στὸ ἑξῆς ὁ ὅρος αὐτὸς καταργεῖται—ἀλλὰ μόνο τὴν ἀξία της, τὰ προτερήματά της. Καὶ τὰ προτερήματα μιᾶς Συλλογῆς εἶναι τὰ ἑξῆς: Α', νὰ περιέχη 15 Ἀσκήσεις, ὄχι λιγώτερες, *διαφόρων εἰδῶν*, — κ' ὄχι δυὸ - τριῶν μόνο — καὶ *μερικῶν νέων*. Β', νὰ μὴ περιέχη περισσότερες ἀπὸ δυὸ παλαιές, δημοσιευμένες σὲ παλαιούς μου Τόμους ἢ ἄλλοῦ, ἔστω καὶ μὲ τὴ δήλωση πὼς εἶναι τέτοιες. Γ', οἱ ἔμμετρες (λεξιγρίφοι κτλ.) νὰ εἶναι διατυπωμένες μὲ ἀκρίβεια, χάρη, ἐξυπνάδα, καὶ στιχουργημένες τεχνικά. Δ', τὰ πλεονάζουν οἱ πρωτότυπες, οἱ δύσκολες—χωρὶς νὰ κατανοῦν κ' ὅλοι;—καὶ γενικὰ οἱ ὡραῖες, ἔστω καὶ ὡς ἰδέα. Ε', νὰ μὴν ἔχουν ἀνάγκη, γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν, ἀπὸ διορθώσεις, ἀλλαγές, ἢ τουλάχιστο ἀπὸ πολλὲς καὶ μεγάλες.

Γιατὶ οἱ περισσότερες Ἀσκήσεις δημοσιεύονται ἀλλαγμένες καὶ διορθωμένες. Μόνο τὧν πολὺ καλῶν συνθετῶν δημοσιεύονται ὅπως εἶναι, κ' αὐτῶν ἀκόμα ὄχι ὅλες. Τὸ διάστημα τοῦ χρόνου θὰ εἶδατε πολλὲς ἐξαιρετικὰ ὡραῖες Ἀσκήσεις, πρὸ πάντων ἔμμετρες, κ' ἴσως θάκορήσετε ποὺ δὲν βλέπετε σήμερα τοὺς συνθέτες τους στὴν πρώτη γραμμή. Αὐτὸ συμβαίνει γιατὶ πολλὲς ἀπ' αὐτὲς τὶς Ἀσκήσεις δημοσιεύθηκαν διατυπωμένες ἔξαρχῆς ἀπὸ τὸν εἰδικό σ' αὐτὰ Ἀνανία, ποὺ δὲν ἐκράτησε παρὰ γὶν καλὴ ἰδέα. (Π. χ. ἔκανε μιὰ πολὺ καλὴ ἰδέα νὰ γίνη ἕνας Μεταγραμματισμὸς μὲ τὶς λέξεις *ἀφετηφορή*, 'Αλλ' ἐπειδὴ ὁ συνθέτης δὲν ἤξερε νὰ τὸν διατυπώση ὅπως ἔκρεπε, τοῦ τὸν διόρθωσε, τοῦ τὸν ἄλλαξε ὁ Ἀνανίας, κ' ἔτσι δημοσιεύθηκε).

Ὅλ' αὐτὰ εἶχα ὑπ' ὄψη μου στὴν κρίση τῶν Συλλογῶν. Καὶ τἀποτελέσματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ, ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, κανεὶς καὶ ἔσοι δὲν δηλώνουν ἡλικία στὸ τετράδιό τους. Ἔκτὸς Διαγωνισμοῦ τίθενται, ὅπως πάντα, ὅσοι ἔχουν πάρει ἤδη τὸ Πρῶτο Βραβεῖο, ἢ τὸ Δεύτερο καὶ Τρίτο στὴν αὐτὴ Τάξη, κ' ἡ ἀξία τῆς Συλλογῆς τους δὲν τοὺς δίνει δικαίωμα γι' ἄνωγκο.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Γκάλεκ* [25 Ε]. — Ἔκτὸς Διαγωνισμοῦ: *Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας* [30 Ε], *Ἐθνικὸν Ἰδεῶδες* [28 Ε], *Δοὺξ Ὀμπλιγκαντὼ* [25 Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Δίλν Ἀριστεύειν* [23 Ε]. — *Φωτεινὸς Ἀστέρας* [20 Ε]. Ἔκτὸς Διαγωνισμοῦ: *Σίφουνας* [23 Ε], *Λευκὴ Καμέλια* [22 Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νηρεὺς* [20 Ε]. — *Παροδίτης* [20 Ε]. — *Γαλανομμάτα* [19 Ε]. — Ἔκτὸς Διαγωνισμοῦ: *Μόνα Δίξα* [20 Ε]. — *Ἄσπρος Γλάρος* [20 Ε]. — *Σκυριανόπουλο* [20 Ε]

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, *ἀπὸ [18 Ε] εἰς ἕκαστον*: Ἥλιος Αὐγινός, Νικηφόρος Φωκᾶς, Ἀγύριστο Κεφάλι, Μέλλων Ναύαρχος, † Μάρκος Μπότσαρης, Ἀλκὴς Μύρας, Λουδοβίκος, Ντίνος Ζηρώτης, Μαχαιρανά.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, *ἀπὸ [16 Ε] εἰς ἕκαστον*: Ὀνειρεμένη Πατρίδα, Ἀφροδίτη, Τάσος, Πληγωμένος Ἀετός, Μορφές, Σείριος, Νεοσιμωνάτος, Δακρυσμένο, Χαμόγελο, Ἀταλάντη, Χρυσόπτερος Ἀετός, Ἄρης, Ζάχαρη, Ὑάκινθος, Ἔβρεηστ.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, *ἀπὸ [14 Ε] εἰς ἕκαστον*: Εὔθυμος, Γαρδένια, Ναΐς, Χριστόφορος Μούντρυχας, Σανθὸς Ἱππότης, Δοὺξ τῆς Λευκάδος, Πνεῦμα Ἀντιλογίας, Ἀόρατος, Τετράγωνον Εὐφυΐας, Φίλος τοῦ Βιβλίου, Κεραμίδα, Μικρὸς Διαβολάκος.

ΜΙΚΡΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ὀνειρο Πλάνο* [25 Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Τοσύνρα* [24 Ε]. — *Ἰβανόης* [22 Ε]. — Ἔκτὸς Διαγωνισμοῦ: *Ἐγὼ* [18 Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Μπουμπουκάκι* [20 Ε]. — *Φοῖβος Ἀπόλλων* [20 Ε]. — *Ρήγας Φεραῖος* [20 Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, *ἀπὸ [18 Ε] εἰς ἕκαστον*: Πυρετός, Σανθὸς Ἱππεύς, Λάμπρος Κατσώνης, Χρυσαυγή, Λυκόπουλο, Κορφιατσούλα, Λευκό, Πρίγκηψ, Ἀγνή, Ἡλέκτρα, Αἰθέραρχος, Γλυκειὰ Ἠπειρωτοπούλα.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, *ἀπὸ [14 Ε] εἰς ἕκαστον*: Ἐλευθερία, Κυρατσάκης, Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά, Καπετὰν Σκορπιός, Λευκὸς Ἄγγελος, Καραμκαμπᾶς, Δοδωναῖος, Οὐρανοκατέβατος, Ἄσπρο Γατάκι, Γλυκειὰ Παρηγοριά, Σμίλη, Σπυρακωτοπούλα, Φιλοτελιστής, Ἀπερωτιάκι, Μαρία Σπυροπούλου.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, *ἀπὸ [14 Ε] εἰς ἕκαστον*: Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία, Πληγωμένος Ἱππότης, Ἀγνοῦλα, Ἀφρόκρινο, Ἕλλην, Δοξασμένη Ἑλλάς, Κωνστ. Ι. Καραμάνος, Βουρκωμένο Κῦμα, Ποιητής, Φλύαρος, Θλιμμένος Ἱππότης, Ἀριστογείτων.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΣΗΜ.—Τἀποτελέσματα τοῦ συνεφοῦς Διαγωνισμοῦ Καλλιγραφίας θὰ δημοσιευθοῦν προσεχῶς. Στὸ ἐρχόμενο θὰ προκηρυχθῆ ὁ νέος Διαγωνισμὸς Ἀσκήσεων γιὰ τὸ 1943.

ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 11 Φεβρουαρίου 1943

ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΑΝΟΥ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἔρανου γιὰ τὴν προτομὴ τοῦ ἀειμνήστου ἰδιωτοῦ μου *Νικολάου Π. Παπαδοπούλου*, κάνει, μ' ἔγγραφό της σὲ μένα, τὴν ἑξῆς ἀνακοίνωση: Μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ προέδρου Δ. Μιχαηλίδη, γιὰ λόγους ἀτομικούς, ποὺ παρεμπίπτουν ἔμμεσο μέλος, καὶ τὴν ἀπὸ τριμήνου παραίτηση τῆς Λένας Βλάχου, ποὺ ἀντικαταστάθηκε μὲ τὴν Λίλιαν Ραφαηλόβιτς, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐμφανίζεται μὲ τὴν ἀκόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος: ὁ πρώην ταμίας *Κυριάκος Κατάκης* (Σαρπηδών).

Γραμματεύς: *Λίλιαν Ραφαηλόβιτς* (Ἀνδαλούζα).

Ταμίας: ἡ πρώην γραμματεὺς *Ρένα Ραφαηλόβιτς* (Μερσεντές).

Μέλη: *Τάκης Παναγόπουλος (Πειραιωτάκι)* καὶ *Δημήτρης Μιχαηλίδης (Βοσκαρούλι)*.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κάλεσε καὶ πάλι τὰ Δαπλασόπουλα νὰ ἐξακολουθήσουν τὶς εἰσφορές τους, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ὁ σκοπὸς τοῦ Ἔρανου. Προσθέτω πὼς αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο, γιατὶ τὸ ποσὸν ποὺ μαζεύθηκε ὡς τώρα — 190 περίπου χιλιάδες — δὲν φτάνει νὰ γίνη ἡ προτομὴ οὔτε μὲ τὴ δωρεὰν προσφερομένη ἐργασία τοῦ γλύπτη κ. Χρ. Νικολάου, οὔτε μὲ τὴν πρόνοια τῆς ἀγορᾶς τοῦ μαρμάρου σὲ τιμὴ σχεδὸν προπολεμική. Θὰ χρειασθοῦν τουλάχιστο ἄλλα τόσα. Ἤλπιζω ὅμως πὼς τὰ Δαπλασόπουλα ποὺ ἔκαμαν τὴν ἀρχή, θὰ φιλοτιμηθοῦν νὰ φθάσουν καὶ τὸ τέλος.

Ὁ συνεργάτης μου κ. *Διονύσιος Α. Τροβᾶς* ἀνέλαβε τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας στὶς νυκτερινὲς σχολὲς Μέτωνος. Στὶς Σχολὲς αὐτές, ποὺ τὶς διεοθύνει σήμερα ὁ σοφὸς γεωλόγος καὶ ἀκαδημαϊκὸς κ. Γ. Γεωργαλᾶς, φοιτοῦν παιδιὰ ποὺ ἐργάζονται τὴν ἡμέρα σὲ διαφορα ἐργοστάσια, κ' ἐκπαιδεύονται τὴ νύχτα θεωρητικὼς καὶ τεχνικὼς γιὰ ἐργοδηγοί, μηχανικοί, μηχανολόγοι καὶ ἠλεκτρολόγοι. Τὰ γραφεῖα βρίσκονται στὴν ὁδὸ Τοσίτσα καὶ Τοαμεδοῦ, στὸ Δο Γυμνάσιο, ὅπου γίνονται ἐγγραφὲς καὶ δίδονται πληροφορίες καθημέρα, 4 - 7 μ. μ., γιὰ τὸ νέο σχολικὸ ἔτος ποὺ ἄρχισε τὸν Ἰανουάριο. Οἱ Σχολὲς Μέτωνος δὲν ἐνδιαφέρουν βέβαια ἐσὰς· μπορεῖ ὅμως νὰ ἐνδιαφέρουν κανένα γνωστό σας παιδί, καὶ γι' αὐτὸ ὁ κ. Τροβᾶς μὲ παρακάλεσε νὰνακοινώσω τὰνωτέρω.

Ἐγώ, μὲ χαρὰ ἔλαβα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τόσους μῆνες—καὶ εἶ μεγάλο, καὶ τὶ ἐνδιαφέρον! Πῶς τὸ «τώρα» ἔγινε «ἐχθές» μοῦ φαίνεται πὼς δὲν τὸ ἐξηγεῖς καλά, γιατὶ ἐδῶ ἔχουμε *ω* ποὺ ἔγινε *αυ* κ' ὄχι *αυ* ποὺ ἔγινε *ω* ὅπως στὰ παραδείγματα ποὺ παραθέτεις. «Φωνητικὴν ὀρθογραφία δὲν πιστεύω νὰ εἰσαχθῆ ποτέ, οὔτε μὲ τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο, οὔτε, πολὺ λιγώτερο, μὲ τὸ λατινικό. Στὴν «ἱστορικὴν» ποὺ ἔχουμε τώρα, μόνο τὶς λέξεις ποὺ σώθηκαν ἀπὸ τὴν ἀρχαία τὶς γράφουμε μὲ τὴν ἀρχαία τους ρίζα (*κοιμοῦμαι μὲ οι, κείτομαι μὲ ει, ἐγράφω μὲ ο* καὶ καθεξῆς). Τὸ ἴδιο καὶ τὶς κατάληξις, ὅταν εἶναι οἱ ἴδιες μὲ τὶς ἀρχαίες (*τὸ μαι, τὸ σαι, τὸ ται* τῶν ρημάτων κτλ.). Τὶς νέες ὅμως λέξεις, τὶς καθαυτὸ δημοτικές, τὶς συμπροφέρουμε ὁπωσδήποτε ὅταν ἔχουν ἀρχαία καταγωγή (*κοιτάζω, δοιάκι, λιμάνι, σφοντύλι, κουτάλι* κτλ.). Τὶς ἄλλες, μὲ ξένες ἢ ἀγνωστες ρίζες, τὶς γράφουμε μὲ φωνητικὴ ὀρθογραφία: *χαρτζιλίκι, κιτάπι, πατσέτα* κτλ. Ἄλλα καὶ μὲ τὴ φωνητικὴ ὀρθογραφία θάταν ὑπερβολὴ ἂν ἐγράφαμε *κόζας, πέζ μου, λογαριαζιός*, ἐπειδὴ σ' αὐτὲς τὶς λέξεις τὸ *ο* προφέρεται σὰ *ζ*. Μήπως κ' οἱ Γάλλοι κ' οἱ Ἰταλοὶ δὲν γράφουν μὲ *s* τὰ *oise* καὶ τὰ *casa*, ἂν καὶ τὰ πρόφερουν *oize* καὶ *caza*;

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω σήμερα τόπο νὰ πάντήσω ἀκτενῶς. Μερικὰ γράμματα μὲ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος θέματα τὰ φύλαξα γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

Ὡραῖας Ἐπιστολὲς μοῦ ἔστειλαν κ' οἱ ἑξῆς: *Μπουμπουκάκι* (σὰ συγχαίρω γιὰ τὸ ἄριστα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σου, 19 ½, καὶ πρωπάντων γιατὶ εἶσαι ἡ μόνη ἀριστεύσασα ἀπὸ τὴν τάξη σου· εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές) *Λουδοβίκος* (ἔχω μπροστά μου δυὸ γράμματά σου· χαίρω ποὺ εἶσαι τόσο εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰ νέα μου φυλλάδια· ἡ «Κυριακὴ» θὰ γίνη, ἐλπίζω νάχη καὶ μερικὰ σκίτσα· καὶ γιὰ τἀποτελέσματα τῶν λύσεων ἔλαβα τὰ μάτια μου...) *Μάκης Δ. Δαγτόγλου* (χαίρω πολὺ ποὺ ἀποφάσισες νὰ λαβαίνης μέρος καὶ στὴν κίνηση· ἄλλα δὲν χρειάζεσαι γράφης τὸ ψευδώνυμό σου· ὁπὰ κομμάτια σου· πρέπει νὰ τὸ βλέπω καὶ στὰ γράμματά σου· ἔπειτα, σοῦ ἀνακρίβη· μὴ ἐγκαιρομένο δὲν ἐπιτρέπεται·) *Θλιμμένος Ἱππότης* (δὲν ἤτανἀδιαφορία», ἤταν οἱ περιστάσεις· σοῦ ἔγραφαν ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου καὶ σοῦ ἔστειλαν λίμπρ· τώρα ἐλπίζω, ξαναγυρίζεις·) *Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης* (χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία· μὰ βάσεις μὲ γνωρίζεις καλὰ ἀφοῦ ἔχεις διαβάσει τριανταλέξη τόμους μου! ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψης συχνὰ· τὶς εὐχές μου γιὰ τὰ γενεθλιά σου·) *Γλυκειὰ Ἠπειρωτοπούλα* (εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀντίνεσίν, γιὰ τὸ ξεπαθάμμα καὶ τὶς εὐχές γιὰ τὸ νέο χρόνο· ὅστε ἔτσι, μ' αὐτὸν ποὺ συμπλήρωσας πρὸ ὀλίγου, ἔχεις τώρα δεκαπέντε Τόμους μου, ὅσα εἶναι καὶ τὰ χρόνια σου, τὶ καλά! συγχαρητήρια γιὰ τὸ λίαν καλὸς καὶ καλὴ πρόοδο στὴν ἔκτη·) *Ἐνόμο Γασερὶ* (καὶ σένα σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ λαμπρὸ βαθμό· γιὰ τὶς εὐχές σ' ἐκφραστῶ, καθὼς καὶ τὴν ἀδελφή σου· ὄχι, πρὸς τὸ παρόν δὲν πηγαίνω ἐκεῖ·) *Σίφουνας* (διαβίβασα τὶς εὐχές σου στὸν κ. Σ. ποὺ σ' ἐὐχαριστεῖ πολὺ· αὐτὸ εἶναι, ἂν εἶχαμε καὶ τὴν εὐκολία τοῦ χαρτιοῦ, ποὺ θέλει τώρα τόσες διατυπώσεις, τίποτα πιὰ δὲν θὰ ἐμπόδιζε νὰ τυπώνεται τὸ φυλλάδιό μου ἀπὸ τὴν Πέμπτη καὶ νὰ τὸ λαβαίνεια τὸ Σάββατο ὅπως ἄλλοτε·) *Διαβολόπαιδο* (σ' εὐχαριστῶ· γιὰ ὅλα, σ' εὐχαριστεῖ κ' ὁ κ. Σ. γιὰ τὴν κάρτα· ἂν δὲν ἀπάντησα σὲ «πολλὰ» γράμματά σου, ὁρισμένος «πολὺ» θὰ χάθηκαν· γιὰ τὴν ἀγάπη σου δὲν ἀφριβάλλω, οὔτε γιὰ τὴ χαρὰ σου κάθε φορὰ ποὺ λαβαίνεις φυλλάδιό μου·) *Ζωξέστ Εὔθυμίου* (διάβασα ὅσα μοῦ γράφεις στὸν κ. Φαίδωνα ποὺ σ' ἐὐχαριστεῖ πολὺ· ἡ *Χρυσὴ Πεταλουδίτσα* ἀνανέωσε τὴ συνδρομή σου· τὸ ψευδώνυμό σου ἐκεῖνο δὲν ἐπρόσθεσε νὰ δημοσιευθῆ· τώρα πρέπει νὰ στείλης ἄλλο·) *Ζουμπουλέτια* (χαίρω ποὺ ἄλλαξες γνώμη γιὰ τὴ νέα σου διαμονή, γιατὶ μπορεῖ πανεὶς νὰ ζῆ καλὰ σ' ἕνα τόπο ποὺ δὲν τοῦ ἀρέσει, δὲν τὸν ἀγαπᾷ; ἀλλὰ ὄχι κ' ὀκεσβολὲς· τἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις τὰ βρίσκω ὑπερβολικά....) *Μουσάτσα* (εὐτυχῆς τὰ εἶχα αὐτὰ τὰ φυλλάδια καὶ σοῦ τὰ ἔστειλα· τὰ καλαίστερα ποὺ θέλεις ἔχουν τώρα 200 δραχμὲς τὸ ἕνα, ἀφοῦ ὁλόκληρος ὁ τόμος ἔχει 8.000· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, σ' εὐχαριστεῖ κ' ὁ κ. Σ.) *Γραμματοσυλλέκτης* (ἡ καϊμένη ἡ γιαγιά! τὴν ἀγαποῦσατε καὶ σᾶς ἀγαποῦσε τόσο, ἀλλὰ τῆς ἔμειλε νὰ πεθάνη μόνη, μακρυὰ σας, κ' αὐτὸ βέβαια μεγαλώνει τὴ λύπη σας· ὑποθέτω πὼς τώρα πιὰ θὰ τὸ ἔμαθε κ' ἡ μαμμά—μποροῦσατε νὰ μὴν τῆς τὸ πῆτε;—καὶ σοῦ ἀπαντῶ ἐλεύθερα· τὶ ὡραῖα ποὺ μοῦ παρουσιάνεις τὴν καλὴ αὐτὴ γιαγιά μὲ τὰ παραμύθια της ἄστε μικρέ, καὶ μὰ τὶς ψυθοῦλες τῆς ἀφοῦ μεγαλώσατε! ἀλήθεια, λυπούμαστε ὅταν ἕνας ἀγαπημένος ἀνθρώπος μας πάγε κοντὰ στὸ Θεό· ἀλλὰ ὁ Θεός μᾶς τὸ συγχωρεῖ κ' αὐτὸ καὶ μᾶς παρηγορεῖ...) *Δίδν Ἀριστεύειν* (σ' εὐχαριστῶ ποὺ ἔκαμες τὸν κόπο νὰ μοῦ γράψης τοὺς βραβευμένους τῶν προηγουμένων διαγωνισμῶν Ἀσκήσεων καὶ Καλλιγραφίας· ἀλήθεια, ἐκοπίαζα νὰ τοὺς βρίσκω, γιὰ τὰ «ἐκτὸς διαγωνισμοῦ», καὶ μ' ἀσκόλινες πολύ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ρένον Π. Λεβῆ* (καί, αὐτὸ εἶναι τὸ ψευδώνυμό σου· κ' ἂν δὲν δημοσιεύθηκε ἀκόμα, μπορεῖς νὰ τὸ μεταφέρεσαι καὶ ὁτὰ γράμματά σου καὶ στὶς ἀπαντήσεις σου σὲ Διαγωνισμοὺς· γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν θυμᾶμαι, περίμενε·) *Πρωκομμένην Τεμπέλαν* (σοῦ ἀπαντῶ ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴν «καλιόσης περισσότερο τὸ γράμμα σου· γιὰ τὸ ψευδώνυμό σου λέω καὶ σένα δ,τι εἶπα παραπάνω σὴ *Ρένα Λεβῆ* ἂν θέλης κ' ἄλλο, θὰ πληρώσης ἄλλες 300 δραχμὲς γιὰ τὴ Μ. Ἀγγελία χρωστᾶς ἀκόμη ἀρ. 130·) *Μικρὸν Ἀντάρτη* (ἡ θεία σου ἤλθε κ' ἀνανέωσε· εὐχαριστῶ πολύ·) *Ἀρλεκίνον* (πολὺ ὡραῖα αὐτὰ ποὺ ἔγραψες γιὰ τὸν ἀειμνηστο Μιλτιάδη Μαλακάσση· γράφει τ' αὐτὸν σήμερα κ' ὁ κ. Φαίδων· ἀρκετὰ καλὸ καὶ τὸ ποίημα τοῦ παιδιοῦ ποὺ πεθαίνει στὰ χιόνια· δὲν κάνει ὅμως γιὰ Σαλόβα, γιατὶ ἔχει πρόλογο στὸ πεζό, πράγμα ἀσυνέβαστο·) *Ἀρκτούρον* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· τὰ φυλλάδια 18 καὶ 19 εἶναι ἐξηντλημένα·) *Νόμφην τοῦ Θερμαικοῦ* (ἔχω λάβει καὶ τὰ τρία γράμματά σου· θὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο·) *Δόλον τοῦ Πανός* (χαίρω πολὺ· περίμενε·) *Ζύλο Ἀπελέκητο* (χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία· τὸ ἐνάκρινα· ἤστειλα·) τὸ παλιό μου *Ἀκούφδιστο Ρολόϊ* (πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ γραμματάκι σου· ἔτσι, νὰ μὴ μὲ ξεχνᾷς·) *Βασίλισσαν Πεφορεῖτι, Δίδυλκὴν Ἅρπαν, Πουλίνον* κτλ. κτλ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 29ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 13 Ἀπριλίου.

60. Λεξίγριφος

Νέος δικός μας ποιητὴς
Μὲ ψευδώνυμο τί ὡραῖο,
Καὶ νησάκι στὸ Αἰγαῖο,
Ἀρπὸν κίμενο νὰ πῆς,
Κάνουν ἅγιο... θαρραλέο.

61. Συλλαβόγριφος

Μόριο, νότα κ' αἰσθητήριο
— Τί παράξενο μυστήριο! —
Κάναν κάκοιο μουσικό,
Ἀπ' τὴ Θράκη, μυθικό.

62. Αἴνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου ὄμμα πικρό,
Θρηνητικό, λυπητερό.
Τὸ θηλυκό, τὸ ξέρουν ὅλοι,
Κάπως μικρότερο ἀπὸ πόλη.
Τὸ οὐδέτερο, σχεδὸν λευκὸ
Καὶ τρομερά... ἐλαστικό.

63. Διπλῆ Μεγάλη Κλίμαξ

```
A—A—A
A———A———A
A————A————A
A—————A—————A
A——————A——————A
A———————A———————A
A————————A————————A
A—————————A—————————A
```

Κάθε παύλα ἀντιπροσωπεύει γράμμα. Καὶ ἀναγνώσκονται ἐκ τῶν ἄνω κατὰ ξεβύγη: πρόθεσις καὶ μυθικὴ χώρα· θῆμα καὶ ζωϊκὸν ὑγρόν· πόλις τῆς Τουρκίας καὶ ἡφαίστειον βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀρχαία πόλις τῆς Θράκης· συμφωνία ἤχων καὶ χημικὸν προϊὸν (ἕνωσις ἀζώτου)· μίγμα (ἐπιστημονικὸς ὅρος) καὶ κλάδος τῆς βιολογίας (ἰατρικῆς)· Ἔθρασύτης καὶ δοξολογιῶν· δμώτης καὶ χώρα τῆς Ἰσπανίας· ἐλευθερία καὶ πόλις τῆς Αἰγύπτου.

64. Μικραὶ Λέξεις

-λε, -ὤς, -φα, -μη.

Αἱ λέξεις αὗται εἶναι χωρισμέναι ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον των. Ζητεῖται νὰ συμπληρωθοῦν οὕτως, ὥστε τὰ ἐλλείποντα τμήματα, ἑνούμενα, νὰποτελοῦν ἀρχαῖον γνωμικὸν (παράγγελμα).

65-67. Μεταμορφώσεις

1.—Ἡ *Ρουθὼ* δι' ὁ μεταμορφ. νὰ γίνη *Ζῆμ*.

2.—Ὁ *Ρῆνος* δ' 7 μεταμορφ. νὰ γίνη *Τάνος*.

3.—Ἡ *μνία* διὰ 3 μεταμορφ. νὰ γίνη *αἴξ*.

68-73. Πτεροτὴ Νότα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ μίαν νότα κοινήν, πτεροῦνται, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πρώτης λέξεως, μετὰ τὸ πρῶτον γράμμα τῆς δευτέρας, μετὰ τὸ δεύτερον τῆς τρίτης κ.ο.κ.:

Ἀρχαῖος ἰατρός—Προφήτης—Μυθολογικὸν ζῶον—Πόλις τῆς Ρωσσίας—Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ—Κράτος τῆς Εὐρώπης.

74. Ἐπιγραφὴ ἐκ Τριπλῆς Ἀκροστιχίδος

* * * Τὰ τρία πρῶτα γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τεθέμενα κατὰ σειρὰν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐναντι· ἀστερισκων, ἀποτελοῦν Ἐπιγραφὴν τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

* * *

* * *

* * *

* * *

1, Καθήγορος τοῦ Σωκράτους· 2, Ἀρχ. ἑλληνικὴ πόλις· 3, Ζῶον φορτηγόν· 4, Θεὰ νυκτός· 5, Μετεωρολογικὸν φαινόμενον· 6, Ἀπόστολος λιθανθράκων.

75. Γρῖφος Παφαστατικὸς

Χρονικὴ μονὰς—τελικὸς σύνδεσμος—προστακτικὴ ρήματος—πανόραμα—τοπικὸν ἐπίρρημα—νύμφη τῆς Γραφῆς—σύνδεσμος ἀντιθετικὸς—κράσπεδον—κράτος τῆς Ν. Ἀμερικῆς—ἐπίρρημα.

[Πάσαι αἱ ἀναπτυχθεῖσαι Ἀσκήσεις ἐλήφθησαν ἐκ τῆς βραβευθείσης Συλλογῆς τοῦ ΓΚΑΛΙΚ. —Μεγάλη τάξις, Α'.—Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐχουν λήφθη δημοσιευθεῖ: Σπυριδονοφόνος, Ὑστὲν μετὰ Πυθμένος, Κρυπτογραφικὸν καὶ Γρῖφος].

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 32

237. Εἰρηνικὸς (εἰρήνη, Κῶς).—238. Βλαξ - πλάξ.—239. Αἶας - Ἀσία.—240. Ὁ ἄρτος, ἡ Ἄρτα, ἄρτι.—241.

```
Δ   Β           Η   242. ΠΑΡΡΑ-
Υ   Α   Κ       ΣΙΟΣ (ἄπαρ-
    Ρ   Α   Ι.      σις, ρυά, σπό-
        Ρ Κ Τ       ρος, ἐκπασία,
Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Α   δόρος).—243 -
        Ι Ν Χ       247. Τὸ πτε-
        Ρ   Ι   Ι   ροτὸν εἶναι τὸ
Δ   Κ   Ο           Σ: Ζάρα, Ἀ-
Α       Η       Ν   Σία, δάΣος,
```

ἼλιΣσός, ἙλλάΣ).—248. ΣΑΜΟΣ - ΑΝΑΦΗ (ΣΑύρα, ΑΝεμος, ΜΑρτιος, Ὄθις, ΣΗμαία).—249. *Κτήσαι ἄιδια* (κτι σὲ α, ι δι' α).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Οἱ νέοι ὅροι: Δὲν δημοσιεύεται Ἀγγελία μεγαλυτέρα τῶν 15 στίχων, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φύλλον. Τιμολόγιον: Ἕως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα, δρ. 200. Πέραν τῶν δέκα λέξεων 20 δρ. ἡ λέξις μὲ ἁπλᾶ, 30 δρ. μὲ παχέα καὶ 40 δρ. μὲ κεφαλαῖα. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 50.

[ΜΓ-149]

ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ Μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία ἔγινε ἡ Χριστουγεννιάτικη ἑσπερίδα μας, ἡ ὁποία ἦταν ἡ καλύτερη ἕως τώρα, σύμφωνα μὲ τὴν ὁμολογία τῶν φίλων μας ποὺ παρευρέθηκαν σ' αὐτή, τῶν ΣΑΛΟΝΙΚΙΩΤΩΝ, τῆς ΧΑΡΑΥΓΗΣ καὶ τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗΣ ΛΕΓΕΩΝΟΣ. Κυριάρχησε ἄφθονο κέφι, χορὸς καὶ τραγούδι συνοδεία πιάνου καὶ ἀκκορντεόν. Μίλησε ὁ πρόεδρος *Θριαμβευτής*, μὲ θέμα «ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ», κυκλοφόρησε ἡ Σατυρικὴ Ἐφημερίδα, καὶ ἔγινε ἡ κλήρωσις τοῦ λαχείου μας.

[ΜΓ-150]

Προκηρύσσω «Τρίαθλο!»
Ἀγώνισμα Πρῶτο: «*Ποιὰ ἡ στιὸ εὐχάριστη ἀσχολία σας*», (διάβασμα, σπόρτ, ποίηση, ἐκδρομές...).

Δεύτερο: Στεῖλτε μιὰ *καλλιτεχνικὴ πολεμικὴ φωτογραφία* (περιοδικοῦ, ἐφημερίδας...).

Τρίτο: «*Ποιὸ εἶδος τέχνης ἀποδίδει καλλίτερα τ' ὠραῖο;*» (ζωγραφική, γλυπτική, ποίηση).

Προθεσμία: 15 τοῦ Μάη.

Διεύθυνση: Γιάννη Ζαρταλούδη, Ἱπποδαμείας 15 Πειραιᾶ.

Συμμετοχή: 100δραχμη γιὰ καθένα καὶ βραβεῖα διαλεχτὰ-ἐκλεκτά.

Γραμματοσυλλέκτης

[ΜΓ-151]

Σ' *τὸν Διαπλοοκόσμον*.
Ταλαίπωροι καὶ φαιδροὶ ἄνθρωποι! Ἐνῷ ἡ λαίλαψ ἐγγίζει! Ἐνῷ ἡ θύελλα ἀπειλεῖ νὰ κλονίσῃ, ὥσπερ νεροκολοκύθας τὰς κενάς σας κεφαλάς!.. Ἐνῷ ὁ ἄνεμος τῆς καταιγίδος μυκᾶται ἤδη, μακρυνὸς καὶ θλιβερός, ἀπαίσιος καὶ φρικαλέος!

Σεῖς τί ποιεῖτε; Σεῖς — ὦ Ὑψιστε! ὦ Μεγαλοδύναμε! — σεῖς διασκεδάζετε.... Σεῖς πλέετε εἰς πελάγη εὐτραπέλου μακαριότητος... Πτωχοί! Πτωχοί! Ἐνθυμίζετε τὸ αἰσώπειον: «*Τῶν οἰκείων ὑμῶν ἐμπιπραμένων ὑμεῖς ᾄδετε*». Ἀλλ' οὐκ οἴδατε ὅτι ἐπέστη ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως; ὅτι ἤγγικεν ἡ ὥρα; Ὅτι—γιὰ νὰ μιλήσουμε καθαρὰ καὶ ξάστερα—*τέλειωσαν τὰ ψέμματα*;

Ἀπαιτοῦμε *γῆν* καὶ ὕδωρ, ὡς σημεῖα ὑποταγῆς! Θὰ κατατεθῶσι ταῦτα στὰ γραφεῖα τῆς Διαπλάσεως ἕως τὰ τέλη Μαρτίου. Καὶ οὐαὶ καὶ ἀλοίμονον εἰς τοὺς μὴ συμμορφωθησομένους...

Τὰ 6 Φαντάσματα

[ΜΓ-152]

Τὴν Κυριακὴν 24)1)43 ἔγινε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία ἐνδοσυλλογικὸς χορὸς εἰς τὸ σπίτι τοῦ «*Σεληνιωτικοῦ Κολυμβητῆ*». Ἐπηκολούθησαν διάφορα παιχνίδια, τραγούδια συνοδεία ἀκκορντεόν.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΣΕΛΗΝΙΩΤΙΚΟΣ ΟΡΙΖΩΝ»

[ΜΓ 153]

Η *δωνίς*, κάποιο... μυστήριο ὑπάρχει.

Ἀντίλαλος τοῦ Δάγγου

[ΜΓ-154]

Γιὰ *Μουσικὸ Πρωϊνό*. Στέλνει συγχαρητήρια στὸ σύμμαχο συνοδοιπόρο, σύντροφο, συνοδεάτη, σύλλογο. *Καλλιτέχνες* ὁ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ *τῆς* «ΤΕΧΝΗΣ»

[ΜΓ-155]

ΣΓΕΦΑΝΕ ΜΥΡΤΑ, καλῶς ὥρισες στὸν ἀνθόκηπό μας. Δὲν εἶσαι ὁ Γ. Β.; ἡ μαμά σου Κωνσταντίνα; ὁ μπαμπᾶς σου Ἀναστάσης; Θυμᾶσε τὴ Νίτσα μὲ τὴ «γαλλιτσὴ κουζίνα»;

ΜΥΡΤΑ ΦΑΩΡΗ

[ΜΓ-156]

ΘΙΑΣΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΩΝ

Στὶς 27 Δεκεμβρίου 1942 καὶ σὲ δυὸ παραστάσεις (3 καὶ 5.30' μ. μ.) ὁ Θ.Η.Ε. ἐγκαινίασε τὴν Α' χειμερινὴν περίοδον παρουσιάζοντας, ὕστερ' ἀπὸ διμηνη φροντισμένη προπαρασκευή, τὸ «ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ», μὲ Σκηνοθεσία—Μακέττες σκηνικῶν τοῦ *Γκάλικ* καὶ Ἐκτέλεση σκηνικῶν—Μηχανισμὸν σκηνῆς τοῦ *Τσαπατσούλη*.

Τὸ «ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ» ἀποτελέσθηκε ἀπὸ τὰ ἑξῆς ἔργα:

1. *G. Galland*: Η ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ, μονόπρακτη κωμωδία (*Τσούπρα, Λουλουδονεραΐδα, Γκάλικ*).

2. *Θ. Φραγκοπούλου* (Ὑπερίωνα): Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΡΑ δραματικὴ σκηνὴ (*Γκάλικ* μὲ τοὺς *Ὑπερίωνα, Δημοσθένην, Ὑπερφυσικὸν Μπεμπέν*).

3. (διασκευή: *Γκάλικ - Ὑπερίωνα*): ΕΝΑΣ... ΔΥΟ... ΤΡΕΙΣ! κωμωδία σὲ δυὸ πράξεις (*Πᾶνος Δουκάκης*, ἐκτάκτως συμπράττων, *Τσαπατσούλης, Γκάλικ*, μὲ τοὺς *Χρυσαλλίδα, Γκριτιαρόγατον, Ὑπερφυσικὸν Μπεμπέν, Αὔραν, Λουλουδονεραΐδαν, Δημοσθένην, Κωστάκην*, μὲ τὴν *Τσούπραν* καὶ τὸν *Ὑπερίωνα*).

[ΜΓ-157]

Διαφωνῶντας ριζικά, σχετικὰ μὲ ὡρισμένα ζητήματα, παραιτοῦμαι ἀπὸ *ἀντιπρόεδρος* καὶ φεύγω ἀπὸ τὴν ΤΕΧΝΗ.

Προκήρυξα δημοψήφισμα ποιός... *ὁ χειρότερος σύλλογος τοῦ 1942*, μὰ μὴ θέλοντας νὰ δημιουργήσω παρεξηγήσεις καὶ ἀντιπάθειες, τὸ σταματάω.

ΑΔΜΠΑΤΡΟΣ

[ΜΓ-158]

Ο 1ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΟΥ *Λογοτεχνικός*

Θέμα: Ἐλεύθερο.

Εἶδος: Ἐλεύθερο (ποίημα, διήγημα, δοκίμιο).

Συμμετοχή: 80 δρχ.

Προθεσμία: Δύο μῆνες.

Κριτές: Κι' ἀπ' τοὺς διασημότερους λογοτέχνες μας.

Βραβεῖα: Πολλὰ - διαλεχτά.

Διεύθυνση: Καλλιδρομίου 74.

Περιμένω ἰδίως ἀπὸ μεγάλα παιδιά.

***

Λουκᾶ χαίρουμαι γιὰ προεδρεία.

Τίτο. Ἔχασες!! Στὴ συγκέντρωση Mendelson, ἀποθεώθηκε ἡ.. «Μουντζούρα» ὡς... Νάνά Σκιαδᾶ!!...

ΑΔΜΠΟΥΡΟ

[ΜΓ-159]

Α*λμπατρε*, τὸ πνεῦμα σου (ΜΓ-54) κατωτάτης ποιότητος. Λυποῦμαι ἀρνούμενος (εὐγενῆ...) προσφοράν.

Ντίνος Ζηριώνης

[ΜΓ - 160]

Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση, χαιρετοῦμε ἀδελφικὰ ὅλα τὰ διαπλασόπουλα, εὐχόμενοι στοὺς νέους μας συντρόφους εὐτυχισμένο τὸ 1943.

Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης
Φλοῖσβος τοῦ Σαρωνικοῦ

[ΜΓ - 161]

ΣΥΛ. «ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΕΛΛΑΣ» Ἕνεκα παρουσιασθέντων ζητημάτων κατέστη ἀνάγκαία ἡ ἀποχώρησις τοῦ *Δημοσθένους*. Κατόπιν τούτου ἔγιναν νέες ἀρχαιρεσίες μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

Ἐπίτιμος Πρόεδρος ΓΚΑΛΙΚ
Πρόεδρος ΝΙΝΟΣ
Γραμματεὺς ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ
Ταμίας ΑΙΑΣ
Σύμβουλος Ψυχαγωγίας ΜΠΟΥΓΑΟΤΙΕΡΗΣ
Συμβουλος ἐξωτερικῶν ΔΟΥΞ.
ΜΕΛΗ: *Ἀτρόμητος Βράχος, Αὔρα, Γαλάζιο Χρυσάνθεμο, Ἐλαφάκι, Ὀδυσσεύς, Τσαπατσούλης, Φωτοβόλος Τοξότης, Χιονοβασίλισσα, Χρύσαστράς, Ψαριανός*.

Ἀντιπρόσωποι:
Βόλου. ΕΥΓΕΝΗΣ ΙΠΠΟΤΗΣ
Καλλιθέας. ΣΟΥΛΑΜΙΤΙΣ
Λιδωρικίου. ΓΑΛΑΖΙΟ ΝΗΣΙ
Ψυχικοῦ. ΝΥΦΙΤΣΑ

Ὁ σύλλογος ποὺ ἀνέτειλε τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1941 συνεχίζει τὴν λαμπρή του δράση.

Ὁ σύλλογος ἐπίσης εὐγνωμονεῖ τὸν τέως Πρόεδρον Δημοσθένη διὰ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερε στὸν σύλλογο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἱδρύσεώς του. Διεύθυνσις τοῦ Συλλόγου: Νικολάου Παπαδόπουλον, ὁδὸς Φιλιππίδου 3 (Πλατεῖα Κυριακοῦ) Ἀθῆναι (8).

[ΜΓ - 162]

Η παραίτησή μου ἀπ' τὸν «*Ἀστέρα*» ἔγινε, ἀφοῦ εἶδα πὼς μοῦ ἦταν πιὰ ἀδύνατο νὰ παρακολουθήσω τὶς συνεδριάσεις του, κι' ἀφοῦ ἀπουσίασα περίπου ἕνα ἑξάμηνο. Ἀπὸ δῶ, θεωρῶ ὑποχρέωσή μου, νὰ εὐχαριστήσω θερμὰ ὅλους, ὅσους μὲ βοήθησαν ἢ ἐνδιαφέρθηκαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς προεδρίας μου—κι' εἶναι τόσοι ποὺ δὲ μπορῶ ν' ἀναφέρω ὀνόματα—καὶ νὰ εὐχηθῶ στοὺς συνεχιστές μου, ἀντάξια καὶ καλύτερη δράση.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ

[ΜΓ -163]

Μαίνοντας κι' ἐγὼ στὴν κίνηση τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλο τὸ διαπλασόκοσμο. Στὸ σύλλογο «ΤΕΧΝΗ» ποὺ γίνομαι μέλος του, εὐχομαι νὰ ξεπληρώσῃ πέρα γιὰ πέρα τοὺς σκοπούς του.

Ἄλκη Δόξα, ὄχι πιὰ *Λευκὸς Ἄγγελος* ἀλλὰ:
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

[ΜΓ - 164]

Νὰ μποροῦσατε καὶ σεῖς! ΜΒ - 1396 Ὁ νοῶν νοείτω.

Κυανόλευκο Λάβαρο

[ΜΓ - 165]

Σύλλα. Μετὰ χαρᾶς! Γνωριμία προσωπική, μεγάλη μου τιμή! Πότε θέλεις;

Ἑλληνικὸ Ὄνειρο

[ΜΓ - 166]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ» Στὶς 31-1-43 ἔγινε ἡ δεύτερη μουσική μας συγκέντρωση. Θέμα: Μέντελσον. Μίλησε ἡ Ἀμφιβολία κι' ἔπειτα παίχτηκαν «Τραγούδια χωρὶς λόγια», Κυκλικά. (Φιλελεύθερη—Παλιὸ βιολί, Πεζὸς Ρυθμὸς) Ruy Blas—εἰσαγωγὴ γιὰ τέσσερα χέρια. (Αἰσιόδοξη—Πεζὸς Ρυθμός, καὶ τραγουδήθηκαν «Δάσος» καὶ τὰ «Πουλιά» (Αἰσιόδοξη). Εὐχαριστοῦμε ὅσους ἦρθαν.

[ΜΓ - 167]

Στὴ *Ρόδη Αὐγενῆ* συγχαρητήρια γιὰ τὴν ὑπέροχη ὁμιλία της.

Ἄγιος «Νίκης - Ἑλλάδος»

[ΜΓ - 168]

Σ' ὅλα πάνω ἀπ' ὅλους!
«ΝΙΚΗ - ΕΛΛΑΣ»
ΑΘΗΝΩΝ.

Στὶς 24 τοῦ Δεκέμβρη ἔγινε ἡ πρώτη μας «ΒΡΑΔΥΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ». Μιὰ βραδυὰ παλλόμενη ἀπὸ Ἑλλάδα... Ὁμιλητὲς τῆς βραδυᾶς: ἡ ΡΟΔΗ ΑΥΓΙΝΗ, τὸ ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΕΩΔΕΣ. Ἀπήγγειλαν: τὸ ΞΑΝΑΓΕΝΝΗΜΑ, τὸ ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΕΩΔΕΣ ἡ ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ὁ ΑΓΙΟΣ. Στὸ πιάνο ὁ ΦΙΛΕΡΗΜΟΣ.

Εὐχαριστοῦμε τοὺς «ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ» γιὰ τὴν θερμὴ ἀδερφική τους ὑποστήριξι κι' ὅσα Διαπλασόπουλα ἀποκριθήκανε στὸ κάλεσμά μας.

Τύποις Σοργιάδου